

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์
อำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัย : พระจันทนาฤทธิ์ กุลานุกรชิโต (กิม)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระปลัดสมบัติ จิตติญาโณ, พธ.บ.,รป.ม., พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)

: ดร.อัครเดช พรหมกัลป์ ศศ.บ., พธ.ม., พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๗ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์คือ ๑) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंงก์จังหวัดนครสวรรค์โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและ ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี(Mixed Method Research)โดยการวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือพระสงฆ์ที่จำพรรษาอยู่ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอแม่वंงก์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๑๗๕ รูป จากพระสงฆ์จำนวน ๓๒๐รูปการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่(frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที่ (t-test) และการทดสอบค่าที่ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference LSD) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

๑) พระสงฆ์มีความคิดเห็นภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน คือ ด้านมิติมุ่งคน ด้านมิติมุ่งงาน และ ด้านมิติมุ่งประสิทธิผล พบว่า ภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๒) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์มีความคิดเห็นภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล คือ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม พบว่า พระสงฆ์ที่มี พรรษา ต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย และพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย สำหรับสถานภาพส่วนบุคคลที่เหลือมีความเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๓) ปัญหาและอุปสรรคต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ความประพฤติดของพระภิกษุสามเณรบ้างรูปไม่เรียบร้อยไม่ค่อยอยู่ในกฎระเบียบอยากให้มีทุนการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน และ ขาดสถานที่ในการรับเยาวชนเข้ามาอบรม

ข้อเสนอแนะต่อภาวะผู้นำการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ควรจัดประชุมพระภิกษุสามเณรเพื่อชี้แจงกฎระเบียบตามมติมหาเถรสมาคมเพื่ออบรมสั่งสอนด้านวัตรปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัยและควรจัดให้มีการเรียนการสอนนักธรรมและบาลีอย่างทั่วถึงพร้อมจัดหาทุนการศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรที่เรียนนักธรรมและบาลี